

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2024-11-18
Besvaras senast
2024-11-27 kl. 12.00

Till arbetsmarknads- och integrationsminister Mats Persson (L)

2024/25:455 Regeringens åtgärder mot arbetslösheten

Sverige befinner sig i en arbetsmarknadskris. Arbetslösheten har stigit till 8,5 procent under det tredje kvartalet 2024, jämfört med 7,8 procent samma period förra året. Det innebär att nära en av tio personer i arbetsför ålder står utan arbete. Detta samtidigt som EU:s genomsnittliga arbetslöshet är 5,9 procent – betydligt lägre än Sveriges. Det gör Sverige till ett av de länder inom unionen med högst arbetslöshet. Det är en pinsam utveckling för ett land som tidigare varit ett föredöme med en stark arbetsmarknadspolitik.

Historiskt har Sverige haft en låg arbetslöshet, ofta under 2 procent under 1960- och 70-talen. Detta var resultatet av en aktiv och ansvarsfull politik, där Socialdemokraterna satsade på utbildning, omställning och jobbskapande. Dagens utveckling är raka motsatsen och ett tydligt symptom på regeringens passivitet och ovilja att ta arbetslösheten på allvar. Trots den alarmerande situationen framstår arbetsmarknadsministerns agerande som otydligt, splittrat och otillräckligt.

Regeringens budget för 2024 är ett sorgligt exempel på detta. Neddragningar på Arbetsförmedlingen har gjort det svårare att ge arbetssökande det stöd och den vägledning de behöver. Resurserna till arbetsmarknadsutbildningar har minskat, trots att omställning är avgörande för att möta kompetensbehoven i bristyrken inom vård, omsorg och byggsektorn. Dessutom saknas heltäckande satsningar för att hjälpa ungdomar in på arbetsmarknaden, trots att ungdomsarbetslösheten i Sverige är över 20 procent – bland de högsta i Europa.

Socialdemokraterna har i sin budgetmotion presenterat konkreta lösningar, bland annat förstärkta yrkesutbildningar, fler lärlingsplatser och riktade insatser för ungdomar. Regeringen, däremot, väljer att stå vid sidlinjen och låta ungdomar klara sig själva, något som är oacceptabelt i en tid då många unga riskerar att fastna i långtidsarbetslöshet.

Långtidsarbetslösheten är en annan ödesfråga. Allt fler svenskar är arbetslösa i över ett år, och det får allvarliga konsekvenser för både individ och samhälle. Långtidsarbetslöshet leder till social isolering, försämrad hälsa och minskade möjligheter att återvända till arbetsmarknaden. Trots detta lyser regeringens åtgärder med sin frånvaro. Socialdemokraterna har föreslagit riktade insatser för att stärka Arbetsförmedlingen och skapa fler subventionerade anställningar, som extratjänster och introduktionsjobb – åtgärder som skulle kunna göra

skillnad här och nu.

En annan stor utmaning är den höga arbetslösheten bland utrikesfödda, som ligger på cirka 20 procent – en av de högsta nivåerna i Europa. Detta är en tickande bomb som kräver långsiktiga satsningar på integration, språkutbildning och arbetspraktik. Men regeringen har valt att dra ned på integrationsinsatser, vilket försvårar för nyanlända att ta sig in på arbetsmarknaden. Socialdemokraterna har i sin budget föreslagit en kombination av språkstöd och arbetspraktik som ett konkret verktyg för att bryta detta utanförskap.

Regeringens bristande handlingskraft är inte bara en politisk svaghet, utan en direkt fara för Sveriges framtid. Arbetslöshet handlar inte bara om siffror utan om människors liv. Varje individ som står utan arbete är en förlorad resurs och ett brutet löfte om trygghet och möjligheter. Samtidigt som regeringen tycks fokusera på annat har Socialdemokraterna presenterat en tydlig och ansvarstagande plan för att hantera arbetslösheten, baserad på utbildning, omställning och jobbsatsningar. Om regeringen fortsätter att ignorera problemet riskerar vi att cementera arbetslösheten på rekordhöga nivåer.

Mot bakgrund av ovanstående vill jag fråga arbetsmarknads- och integrationsminister Mats Persson:

Vilka åtgärder avser ministern att vidta inom ramen för sitt ansvarsområde för att säkerställa att den stigande arbetslösheten hanteras effektivt och att arbetsmarknadspolitiken blir tillräckligt kraftfull för att möta de allvarliga utmaningar som Sverige nu står inför?

.....

Olle Thorell (S)

Överlämnas enligt uppdrag

Gergö Kisch